

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

TRAFICUL DE FIINȚE UMANE

CURRICULUM

FORMATOR:

MARIA GHERVAS,

Judecător, judecătoria Botanica mun. Chișinău

CHIȘINĂU – 2012

I. PRELIMINARII

Fenomenul traficului a existat întotdeauna, dar acesta a evoluat mult de-a lungul timpului. Spre sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea, migrații masive de femei europene au fost organizate către continentul american sau Africa de Nord. Traficul de ființe umane către Europa era organizat în egală măsură. Dezvoltarea mijloacelor de comunicație și dezechilibrele economice mondiale au internaționalizat traficul. A existat întâi traficul de albi, apoi traficul din Sud spre Nord, iar acum traficul de ființe umane din regiunile mai defavorizate spre regiunile mai prospere (în special, spre Europa Occidentală), indiferent de localizarea lor geografică.

Situația din anumite regiuni ale Europei și, în special, de la sfârșitul anilor 1980 în Europa Centrală și Orientală (odată cu deschiderea granițelor, creșterea șomajului și sărăciei, bulversarea structurilor statale și diminuarea controlului) tinde să favorizeze dezvoltarea tuturor formelor de trafic și în special a traficului de ființe umane în scopul exploatării sexuale. Traficul de ființe umane în diversele lui forme, inclusiv și traficul de copii, prezintă infracțiuni periculoase, care duc în mod esențial la încălcarea drepturilor și libertăților persoanei

Profundele transformări social-economice pe care societatea le-a cunoscut în evoluția sa au marcat, cum era și firesc, în mod direct și fenomenul traficului de persoane.

Traficul de ființe umane în diversele lui forme, inclusiv și traficul de copii, prezintă infracțiuni periculoase, care duc în mod esențial la încălcarea drepturilor și libertăților persoanei.

Din această perspectivă, obiectivul prioritar al formării profesionale a judecătorilor și procurorilor la cercetarea și judecarea cauzelor cu privire la traficul de persoane trebuie să devină aprofundarea cunoștințelor teoretice și practice privind activitatea de investigație a acestor infracțiuni cât și judecarea acestor cauze.

Luând în considerație cele menționate, documentul de față, curriculumul la disciplina „Trafic de ființe umane”, se axează pe trei niveluri comportamentale, cu un grad divers de complexitate: cunoaștere, aplicare, integrare. Nivelul cunoaștere presupune acumularea cunoștințelor teoretice, formarea bazei conceptuale în domeniul infracțiunilor de trafic de persoane. Aplicarea presupune formarea abilităților tipice disciplinei respective, dezvoltarea capacităților. Integrarea presupune formarea capacității de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații atipice, soluționarea situațiilor de problemă, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate, manifestarea atitudinilor personale față de diverse activități. Nivelul comportamental de integrare constituie finalitatea procesului de învățământ la disciplina „Trafic de ființe umane”, formată prin realizarea obiectivelor de cunoaștere și aplicare.

Curriculumul la modulul „Trafic de ființe umane” se prezintă ca un document potrivit căruia viitorii procurori și judecători vor acumula cunoștințe teoretice, dar și cele de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității de a transfera cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații nestandardde.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Trafic de ființe umane”, audienții obțin următoarele competențe:

- interpretarea normelor juridico-penale incluse în art.165, 206 Cod Penal;
- aplicarea regulilor de calificare a infracțiunii la soluționarea cazurilor practice;
- delimitarea infracțiunii TFU de alte infracțiuni conexe :proxenetism (art.220) scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM);
- evaluarea corectitudinii sau incorectitudinii unor soluții din practica judiciară;

III. OBIECTIVELE STANDARD ALE DISCIPLINEI

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să definească noțiunile legale utilizate în dispozițiile art. 165, 206 Cod Penal;
- să distingă infracțiunile de trafic de ființe umane și trafic de copii de alte infracțiuni conexe;
- să explice semnele obiective și subiective ale faptelor incriminate în dispozițiile art. 165, 206 Cod Penal;
- să determine soluțiile corecte pentru problemele de ordin practic vizând infracțiunile de trafic de ființe și trafic de copii;
- să stabilească legăturile dintre normele legii penale și normele de referință din actele normative extrapenale;

La nivel de aplicare:

- să traducă în limbajul dreptului penal faptele ilegale de relevanță penală, desprinse din realitatea socială;
- să argumenteze criteriile de delimitare dintre infracțiunile de trafic de persoane și infracțiunile conexe;
- să aplice hotărârile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în procesul de interpretare a noțiunilor din conținutul dispoziției art. 165, 206 Cod Penal
- să organizeze într-un mod eficient procesul de studiere a componentei de infracțiune trafic de ființe umane și trafic de copii;
- să utilizeze metodele specifice dreptului penal în procesul de elucidare a esenței juridice a unei sau altei componente de infracțiune;

La nivel de integrare:

- să propună instrumentarul teoretico-practic necesar ca suport la clarificarea naturii juridice a unei sau altei componente de infracțiune;
- să propună soluții funcționale pentru eficientizarea aplicării legislației în domeniul contracrării traficului de persoane;
- să contribuie la culturalizarea juridică a beneficiarilor și destinatarilor legislației în domeniul contracrării traficului de persoane;
- să realizeze redactarea rechizitoriilor și sentințe, elaborate de procurori și judecători în funcție pe cauzele de trafic de persoane, în planul verificării corespunderii acestora cu legea penală.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei	Semestrul	Numărul de ore		Evaluarea	Responsabil de disciplină
		C	S		
	III		10	Colocviu diferențiat	Maria Ghervas

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.	Unități de conținut	Numărul de ore
1.	- Componenta infracțiunilor trafic de ființe umane și trafic de copii. Delimitarea infracțiunii TFU de alte infracțiuni conexe :proxenetism (art.220) scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM)	4
2.	Investigarea cazurilor de trafic de ființe umane și trafic de copii	2
3.	Judecarea cauzelor de TFU	4
	Total	10

V. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

Obiective	Unități de conținut
<ul style="list-style-type: none"> - să definească noțiunea legală de componență a infracțiunilor trafic de ființe umane și trafic de copii; - să realizeze caracterizarea elementelor componenței infracțiunilor respective; - să determine importanța semnelor componenței infracțiunilor trafic de ființe umane și trafic de copii ; - să definească în plan comparativ noțiunile de recrutare, transportare, transfer, adăpostire sau primirea unei persoane în scop de exploatare - să definească în plan comparativ noțiunile de amenințare cu aplicarea sau aplicarea violenței; înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere; 	<p>1. Componența infracțiunilor trafic de ființe umane și trafic de copii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea și importanța componenței infracțiunii; • Elementele și semnele componenței infracțiunii; • Trăsăturile comune ale formelor de trafic de ființe umane și trafic de copii cu alte infracțiuni : proxenetism (art.220) scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM); • Deosebirile dintre infracțiunile de TFU și infracțiunea de proxenetism.
<ul style="list-style-type: none"> - să relateze despre metodele de depistare și investigare; - să însușească tactica audierii victimei, să formuleze întrebările specifice pentru audierea victimei ; - să aprecieze declarațiile victimei TFU în coraport cu celelalte probe - să cunoască metodele de protecție a victimei TFU 	<p>2. Investigarea cazurilor de trafic de ființe umane și trafic de copii</p> <p>Depistarea și investigarea cazurilor de TFU;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Probatoriul în cauzele TFU; • Audierea victimelor și proceduri speciale; • Valoarea declarațiilor victimelor în cadrul probatoriului; • Protecția victimelor traficului de ființe umane
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască regulile de reține în procedură și punere pe rol al cauzelor de TFU - să cunoască importanța ședinței preliminare în organizarea operativă a judecării cauzelor de TFU; - să cunoască problemele care apar la judecarea cauzelor TFU și modul de soluționare a lor; - să poată delimita infracțiunile de TFU de alte infracțiuni conexe : proxenetism (art.220) scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM),; - să cunoască metodologia aplicării pedepselor pentru infracțiune de TFU cât și restricțiile la aplicarea unor categorii de pedeapsă; 	<p>3. Judecarea cauzelor de trafic de ființe umane și trafic de copii</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punerea pe rol a cauzelor de trafic de ființe umane și trafic de copii • Problemele apărute la judecarea cauzelor de trafic de ființe umane și trafic de copii; • Respectarea drepturilor victimei la judecarea cauzelor TFU • Delimitarea traficului de ființe umane de alte infracțiuni; • Aplicarea pedepselor penale pentru infracțiuni de TFU

VI. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ A AUDIENȚILOR

SUBIECTE/PROBLEME	FORME DE REALIZARE	MODALITĂȚI DE EVALUARE
<p>1. Componenta infracțiunilor trafic de ființe umane și trafic de copii. Delimitarea infracțiunii TFU de alte infracțiuni conexe :proxenetism (art.220) scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referate/rezumate. 2. Studiu de caz. 3. Analiza generalizărilor practicii judiciare. 4. Analiza datelor statistice. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea rezultatelor; - elaborarea articolelor; - publicarea rezumatelor; - participarea la conferințe științifice;
<p>2. Investigarea cazurilor de trafic de ființe umane și trafic de copii</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elaborarea tezelor anuale. 2. Studiu de caz. 3. Studii. 4. Proiecte. 5. Referate. 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentarea rezultatelor; - participarea la conferințe științifice; - elaborarea și publicarea articolelor.
<p>3. Judecarea cauzelor de TFU</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiu de caz. 2. Proiecte de sentință. 	<ul style="list-style-type: none"> - participarea la conferințe științifice; - elaborarea articolelor; - prezentarea rezultatelor.

Sugestii metodice:

Activități de predare-învățare

<i>Sarcini de nivelul I (Cunoaștere și înțelegere)</i>	<i>Modalități de realizare</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Caracterizați obiectul juridic, obiectul material și victima TFU 2. Formulați noțiunile de recrutare, transportare, transfer, adăpostire sau primirea unei persoane, victimă a TFU. 3. Definiți scopurile de exploatare a victimei TFU. 4. Identificați acțiunea principală și acțiunea secundară la infracțiunile TFU 5. Identificați circumstanțele agravante în infracțiunea de TFU 	<ul style="list-style-type: none"> • Expunere; • Dezbateri; • Explicație.
<i>Sarcini de nivelul II (Aplicare)</i>	<i>Modalități de realizare</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Delimitați infracțiunea de TFU de infracțiunile scoaterea ilegală a copiilor din țară (art.207 CP RM), organizarea cerșetoriei (art.302 CPRM), trecerea ilegală a frontierei de stat (art.362 CP RM), organizarea migrației ilegale (art.362/1 CP RM), 2. Aplicați regulile de calificare pentru infracțiunile de TFU și de proxenetism (art.220 CP RM). 3. Caracterizați obiectul infracțiunii de TFU de proxenetism. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analiză comparativă; • Brainstorming; • Dezbateri; • Expunere argumentativă;

4. Determinați deosebirea dintre infracțiunea de TFU(art.165, CP RM) și infracțiunea de proxenetism (art. 220 CP RM).	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrare.
<i>Sarcini de nivelul III (Integrare)</i>	<i>Modalități de realizare</i>
1. Selectați și evaluați sentințele de condamnare pronunțate în baza art. 165 și art. 220 CP RM. 2. Estimați rolul hotărârilor explicative relevante ale Plenului Curții Supreme de Justiție la interpretarea art. 165 și 220 CP RM..	<ul style="list-style-type: none"> • Brainstorming; • Demonstrare; • Expunere argumentativă.

VII. EVALUAREA

1. Evaluarea continuă: lucrări de control, testare.

2. Evaluarea finală: **Test**

Subiectul I. Traficul de ființe umane

1.1. Realizați o sinteză asupra caracteristicilor obiectului juridic, ale obiectului material și ale victimei infracțiunii prevăzute la art.165 CP RM,

1.2. Caracterizați structura laturii obiective a infracțiunii prevăzute la art.165 CP M, cuprinsă din două acțiuni: principală și adiacentă(ajutătoare)

1.3.. Argumentați forma și tipul vinovăției în infracțiuni de TFU.

Subiectul II. Speță

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- 📖 Codul penal al Republicii Moldova, adoptat la 18.04.2002 // *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. – 2002. – Nr.128-129.
- 📖 Hotărârea explicativă a Plenului CSJ nr.37 din 22.11.2004 cu modificările din 22.12.2008 Cu privire la practica aplicării legislației în cauzele despre traficul de ființe umane și traficul de copii // *Buletinul CSJ a RM* 8/4, 2005
- 📖 Informație cu privire la rezultatele generalizării practicii judiciare pe cauzele cu privire la traficul de ființe umane, traficul de copii, scoaterea ilegală a copiilor din țară și proxenetism // *Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova*", 2006, nr.5, pag.15
- 📖 A.Cuznețov, R.Enachi. Traficul de ființe umane- fenomen în contiună evoluție. // *Revista Națională de Drept*, 2012 ,nr.2, pag.32
- 📖 S. Furdui , Concluzii la examenul jurisprudenței Curții Supreme de Justiție în cauzele penale privind infracțiunile de trafic de ființe umane și trafic de copii // *Legea și viața* 10/9, 2008
- 📖 S. Brînză, V. Stati , Delimitarea traficului de ființe umane și a traficului de copii de infracțiunile conexe // *Revista Națională de Drept* 3/2, 2009
- 📖 A. Tănase ,Subiectul infracțiunii de trafic de ființe umane (art.165 C.pen. RM) // *Revista Națională de Drept* 3/28, 2011
- 📖 A. Tănase Latura subiectiva a infracțiunii de trafic de ființe umane (art.165 C.pen. RM) // *Revista Națională de Drept* 2/10, 2011
- 📖 A.Tănase, Latura obiectiva a infracțiunii de trafic de ființe umane (art.165 C.pen. RM) // *Revista Națională de Drept* 11/18, 2010
- 📖 A.Tănase, Infracțiunea de trafic de ființe umane (art.165 CPRM), obiectul juridic, obiectul material, victima// *Revista Națională de Drept* 9/10, pag.42